

A Vértesben is a „víz” volt az úr!

Az ember sokszor átéli, valójában milyen tehetetlen bizonyos külső események bekövetkeztek, mert a természetnek csak része vagyunk, de nem maga a természet. 2014. december elején ezzel a ténnyel szembesültünk a Vértes és a Gerecse magasabban elhelyezkedő, társaságunk által vagyongezelt erdőterületein, amikor az ónos eső meglepte a tájat, és megmutatta félelmetes erejét.

A Vértesi Erdő Zrt.-t ért kár nagyságára viszonylag hosszabb idő alatt derült fény, hiszen – ahogy más társaságoknál is – nagyon lassan, a biztonsági előírások betartása mellett előrehaladva lehetett átlátni a sok esetben tömszerűen károsodott erdőrészeket állapotát.

Az első felmérést megelőzte a közvetlen élet- és balesetveszélyes helyeket érintő turista- és feltáró utak lezárása, hiszen a károsítás első hullámát kisebb-nagyobb másodlagos események követték.

A december első hetének elején bekövetkező jégkárosítást a hét második felére – az olvadást követően – viszonylag nagyobb biztonsággal lehetett áttekinteni. Már látszódtak az arányok. A legnagyobb kár a Tatabányai Erdészet hegyvidéki részeit érintette, a várostól északra a Gerecse, délre a Vértes legmagasabb pontjain. Itt kb. 1 100 ha-on sérültek a fák. A Csákvári Erdészetnél 210 hektár, a Pusztavámi Erdészet területén több mint 200 hektár jégtörés van, az Oroszlányi Erdészetet minimális területen érintette a nem várt katasztrófa.

A famennyiség és a károsult területek egyenes arányos összefüggésben van-

nak, tehát lényegében hasonló korú fákat tett tönkre a váratlan esemény. Általánosan elmondható, hogy a középkorú állományok estek áldozatul a jégnek. A fajok tekintetében sorrendben a cser, a magas kőrös és a bükk a három legjelentősebben károsult faj – 20 és 10% fölött – a többi nyolc-tíz (juhar, tölgy, gyertyán, erdei fenyő, lucfenyő stb.) faj károsodása egyenként 5% körüli. A három kiemelt faj magasabb fokú károsodottsági aránya természetesen a terület klímaviszonyaira is vetíthető, hiszen az itt található állománytípusok fő fajajait képviselik. A jégkár – hasonlóan az ország többi öt erdőgazdaságához – a fák koronáját érintette, aminek letérése további károkat okozott.

A felméréssel egy időben, valamint azt követően megkezdődtek az utak megtisztítási munkálatai, amik lehetőséget teremtettek a későbbi és a további, folyamatos összetermelés megkezdésére. Ez a felszabadító munka korántsem teljes, mivel sok használaton kívüli földúton is fekszenek letört ágak, amiknek felkészítése időben eltolható. A teljes feldolgozás hosszú időt vesz majd igénybe, emellett a erdőfelújítási feladatok is megjelennek majd kb. 45 ha-on. A fakitermelésen túl az erdősítés is átlagon felüli költségekkel végezhető el, melyekről szóljon néhány kalkulált adat:

Károsult terület:	2164 ha
Kitermelendő faanyag:	23 810 brm ³
Várható árbevétel:	192 095 eFt
Fakitermelés költsége:	119 360 eFt
Erdőfelújítási kötelezettség:	45 ha
költség befejezésig:	59 580 eFt
Utak veszélymentesítése:	18 375 eFt

A továbbiakban úgy látjuk, hogy a becsült famennyiségnél többre kell számolnunk a becslés óvatossága, illetve az „utóregések” miatt.

Látható, hogy számításaink szerint a káreset utáni fakitermelési és erdőművelési munkálatok nem eredménytermelők, sőt veszteséggel kell kalkulálnunk. Nehézségeket okozhat, ha az ez évre beadott fakitermelési bejelentések közül többet el kell hagynunk, hogy az újonnan belépő kötelezettségek kivitelezhetők legyenek. Ez így tovább csökkentené a társaság eredményét. A mérlegelendő megoldások közül az egyik az lehetne, hogy a károsodott faanyag feldolgozását a következő évre (vagy évekre) átütemezzünk. A legfontosabb feladat jelenleg a balesetveszély elhárítása, amely már kezelhető állapotba került, a helyreállító munkák kivitelezése folyamatos.

Mára a terület főfeltáró úthálózata és a jelölt turistaútvonalai a téli körülmények átlagos kockázata mellett használhatók. A teljes kármentesítés a vonalas létesítmények tekintetében 2015. február végére biztosítható, míg az értékmentő felhasználási tevékenység teljes körű befejezése a vegetációs időszakban várható természetvédelmi korlátozások miatt csak 2015. december 31-re tervezhető. Az erdőfelújítási kötelezettség teljesítése – az átlagos felújítási időszak alapján – 2027-re szünteti meg a víz (jég) által előidézett károk kedvezőtlen gazdálkodási hatásait.

Kubinyi Balázs
termelési igazgató

